

prožimaju? Čak i nerazumijevanje same publike i njihovo fizičko prijevremeno napuštanje dvorane pruža jasnu sliku onoga što autor naglašava: „O Hirošimi nije moguće govoriti. Može se samo govoriti o nemogućnosti govora o Hirošimi.“ Zašto o njoj ne možemo govoriti? Zato što je ne razumijemo. I nikada nećemo ni razumjeti. Ona je nama neshvatljiva i neuhvatljiva.

Možemo se osvrnuti i na dvostruku simboliku naslova samog filma. Zanimarimo li očitu asocijaciju (*priča o Hirošimi*), „H Story“ zvuči kao „history“, zar ne? Zašto povijest, zašto povjesničari? Prema definiciji, *povijest* je kao objektivna zbilja također neuhvatljiva te o njoj ne možemo govoriti. No, možemo ipak govoriti o *historiji* koja je ustvari povjesničareva/historičareva interpretacija same objektivne zbilje što je nužno čini subjektivnim konstruktom.

Dodatan motiv pružen je u sceni u kojoj glavna glumica i redatelj ne pronalaze zajednički jezik, scena u kojoj njih i njihove različite ideje o pristupu i konceptu samog snimanja razdvajaju lingvističke i kulturološke barijere. One se pak nadovezuju na tzv. historijski jaz koji možda možemo nazvati i generacijskim. Njih smo mogli lako uočiti i nakon projekcije filma u diskusiji ili, bolje rečeno, pokušaju diskusije. Mnogo se naime gubi u prijevodu i rekonstrukcijama.

Danijel Švraka

[povijest/arheologija]

Nobuhiro Suwa, *H Story*, DENTSU Music and Entertainment, 2001., 111 min.

„O Hirošimi nije moguće govoriti.
Može se samo govoriti o
nemogućnosti govora o Hirošimi.“
— Nobuhiro Suwa

Ovom rečenicom je najavljena projekcija filma *H Story*, japanskog redatelja Nobuhira Suwe, u kinu Europa. Suwina izjava odlično sažima problematiku djela kojem ćemo posvetiti ove retke. Nobuhiro Suwa rođen je u Hirošimi 1960. godine. Nakon završetka studija u rodnom gradu, odlazi na studij na sveučilište Tokyo Zokei, gdje za mentora dobiva Nobuhira Kawanaku. Tijekom studija počinje producirati nezavisne filmove. Nakon diplome počinje snimati televizijske dokumentarne filmove, te surađuje s redateljima poput Sōgo Ishiija. Godine 1996. snima svoj dugometražni prvijenac *2 Duo*. Tri godine kasnije snima drugi film *M/Other*, kojim osvaja nagradu FIPRESCI na 52. filmskom festivalu u Cannesu. Kasnije snima još dva filma, *H Story* iz 2001. i *Un couple parfait* iz 2005., koji mu osigurava nagradu žirija na 58. filmskom festivalu u Locarnu. Posljednji redateljski uradak bilo je snimanje jednog od segmenata omnibusa *Paris, je t'aime* iz 2006. godine. Suwa je danas predsjednik sveučilišta Tokyo Zokei.

Sami film *H Story* ostvaren je kao pseudodokumentarac, ali u bitno drugačijoj maniri nego što su to filmovi Roba Reintera ili Christophera Guesta. Radnja filma prati filmsku ekipu koja pokušava snimiti *remake* filma *Hiroshima Mon Amour* (*Hiroshima, ljubavi moja*) Alaina Resnaisa iz 1959. godine. Pritom članovi ekipe glume sebe. Béatrice Dalle i Hiroaki Umano, uz to što tumače

Kadar iz filma *H Story*
(preuzeto sa stranice:
www.kinoeuropa.hr/index.php?page=fpfull&nid=4218)

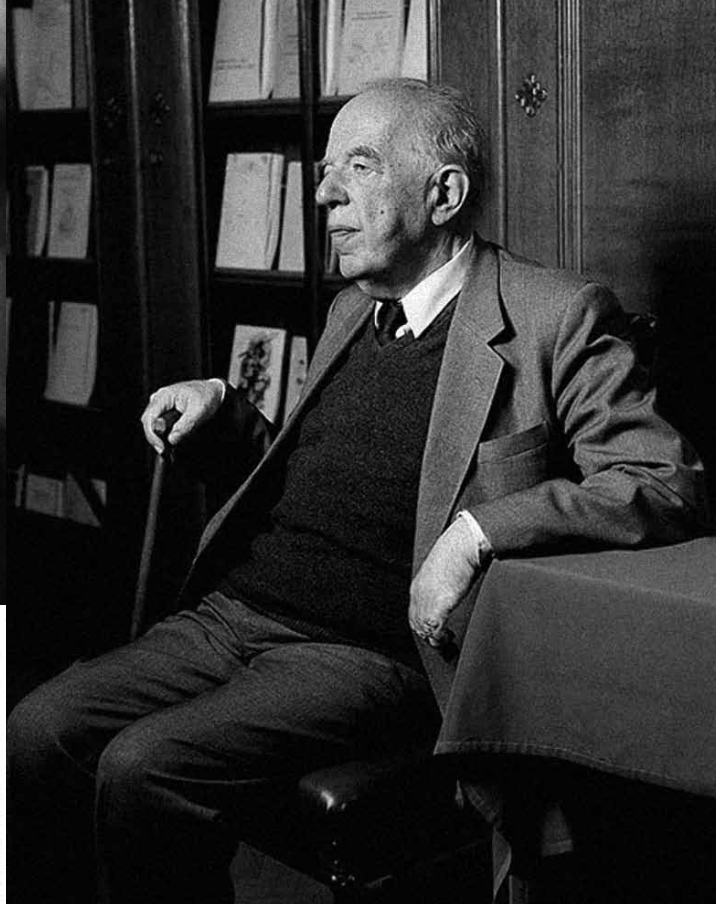
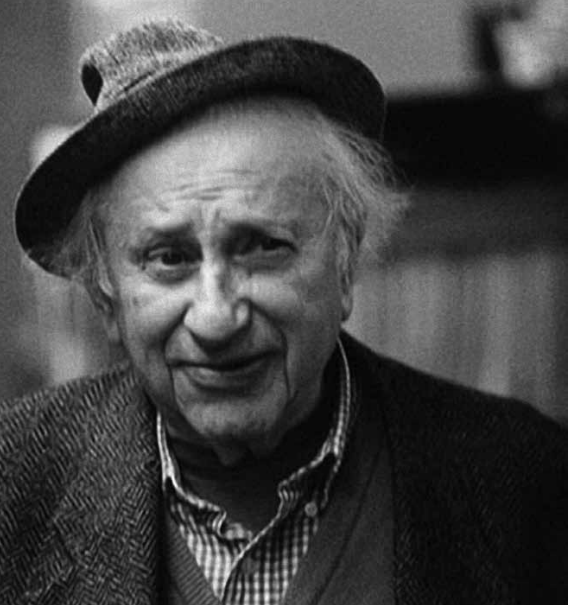

sebe, u pojedinim scenama tumače i likove iz Resnaisovog filma. Film ima vrlo kompleksnu strukturu, kako u stilskom, tako i pripovjednom pogledu. Pokriva veliki raspon tema. Funkcionira kao priča o povijesti, odnosu povijesti i filma, filmu kao umjetničkoj formi, međuljudskim odnosima i neprilagođenosti. Ipak, *H Story* je prije svega film o Hirošimi, gradu u kojem je Suwa rođen, u kojem živi i radi, ali i gradu koji je, zajedno s Nagasakijem, imao veliku nesreću osjetiti svu destruktivnu moć atomske bombe. To je tragedija ovjekovječena kroz različite umjetničke prikaze, knjige, slike, filmove, skulpture, stripove, fotografije, itd. No, većina autora tih djela nema nikakve direktne veze s tragedijom koja se dogodila te kobne 1945. godine, a to je problem koji muči Suwu. Rođen petnaest godina nakon pada bombe, redatelj kroz svoj fiktivni lik u filmu progovara o nemogućnosti govora o prošlosti. Može li umjetnost, u ovom slučaju film, rekonstruirati prošlost? Lik Suwe u filmu svome prijatelju Machidi objašnjava zašto snima *remake* Resnaisovog filma. Za njega je Hirošima prije svega grad u kojem je proveo većinu svog života i koji za njega ne predstavlja ništa više od toga. Suwa ne doživljava Hirošimu kao mjesto velike tragedije, već kao mjesto koje se ne razlikuje od drugih gradova. Veliki megalopolis sa stotinama tisuća stanovnika koji ne misle na prošlost, već samo nastoje brinuti za svoju budućnost. Ostala je tek pokoja ruševina i spomenik kao podsjetnik na 6. kolovoza. Zato fiktivni Suwa poseže za materijalom drugih autora, za Resnaisom i scenarijem Marguerite Duras jer smatra kako zbog svoje distanciranosti ne može snimiti svoju priču o Hirošimi. Za njega je taj dan samo važna oznaka u nekoj knjizi.

Glumica Béatrice Dalle također nosi funkciju Suwinog glasa. Ona je neprilagođen lik, kako psihički, tako i fizički. Prilikom snimanja filma počinje osjećati nelagodu i frustracije. Ne razumije jezik ni redateljeve postupke, teško prihvaća arhaičnost scenarija. Poput lika Charlotte u filmu *Lost in Translation* (Izgubljeni u prijevodu) Sofije Coppole, teško podnosi usamljenost i vremensku razliku te uglavnom svoje vrijeme provodi u hotelskoj sobi, spavajući. Ona bježi sa seta i počinje lutati gradom. Kao i lik Elle u filmu *Hiroshima, ljubavi moja* upoznaje muškarca, Suwinog prijatelja Machidu, koji joj postaje oslonac i slijedi je u njenim lutanjima. Machida vodi Béatrice u muzej skulptura kojima brojni autori nastoje izraziti svoje viđenje hirošimske tragedije. Apstraktne forme ne uspijevaju privući njenu pozornost. Ona se, poput Suwe, teško identificira s tragedijom. Rad na filmskom setu, jezična barijera, arhaični scenarij i dijalozni, repetitivnost i uniformiranost filmske radnje, kao i neslaganje redatelja i glavne glumice dovode do prekida snimanja filma. Suwa napokon shvaća da takav film ne može snimiti. To je stvaralački košmar koji on više ne može podnijeti. Dok Suwa javlja Machidi svoju odluku, Béatrice bezbrižno šeće uz morsk obalu. Odjednom, buka aviona zagluši cijeli kadar, poput eksplozije bombe. Redatelj spoznaje kako će najbolju počast svomu gradu i tragediji koja ga je snašla odati kada ne snimi film. Ironično, *H Story* je upravo to, najljepša oda rodnomu gradu, tako jedinstvena i kompleksna. Suwa je o prošlosti najbolje progovorio kroz sadašnjost.

Marko Lovrić

[povijest]

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI BROJ 6/7 2009.

Pro Tempore

Časopis studenata povijesti
godina VI, broj 6/7, 2009.

Glavna i odgovorna urednica

Nikolina Sarić

Uredništvo

Tomislav Bradolica, Vanja Dolenc,
Nikolina Sarić, Filip Šimetin Šegvić,
Andreja Talan

Urednik pripravnika

Stefan Treskanica

Redakcija

Tomislav Bradolica, Vanja Dolenc,
Nikolina Sarić, Filip Šimetin Šegvić,
Andreja Talan, Stefan Treskanica

Recenzenti

dr. sc. Damir Agičić
dr. sc. Zrinka Blažević
dr. sc. Jasna Galjer
Tomislav Galović, prof.
dr. sc. Ivo Goldstein
mr. sc. Hrvoje Klasić
dr. sc. Petar Korunić
dr. sc. Bruna Kuntić-Makvić
dr. sc. Mirjana Matijević-Sokol
dr. sc. Zrinka Nikolić Jakus
dr. sc. Drago Roksandić

Lektura i korektura

Vedrana Janković
Marko Pojatina
Zoran Priselac

Dizajn i priprema za tisak

Tomislav Vlainić
Lada Vlainić

Prijevod sažetaka na engleski jezik

Tomislav Brandolica
Marko Lovrić
Marija Marčetić

Prijevod sažetaka na njemački jezik

Azra Plićanić-Mesić, prof.
Filip Šimetin Šegvić

Prijevod sažetaka na francuski jezik

doc. dr. sc. Zvezdana
Sikirić-Assouline
Zrinka Miladin

Izdavač

ISHA Zagreb
– Klub studenata povijesti

Tisak

Kerschhoffset

Naklada

Tiskano u 300 primjeraka

ISSN: 1334-8302

Tvrđnje i mišljenja u objavljenim
radovima izražavaju isključivo
stavove autora i ne predstavljaju
nužno stavove i mišljenja uredništva
i izdavača. Izdanje časopisa ostvareno
je uz novčanu potporu Filozofskog
fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
Cijena časopisa iznosi 7,00 kn.

Adresa uredništva:

ISHA Zagreb
– Klub studenata povijesti
(za: Redakcija „Pro tempore“),
Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu,
Ivana Lučića 3,
10000 Zagreb

E-mail:

pt.redakcija@gmail.com
nikolina.sar@gmail.com

